

PRIMORSKI LIST.

Poučljiv list za slovensko ljudstvo na Primorskem.

„Vse za vero, dom, cesarja!“

„Primorski list“

izhaja vsak prvi in tretji četrtek v mesecu. Cena za celo leto 1 gld., za pol leta 50 nvč. — Posamezne številke prodajajo se v tabakarnah po 4 nvč.

Uredništvo in upravnništvo

mu je v Trstu, via dei Fabbri št. 7. — Nefrankovana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. — Cena za oglase po pogodbi.

Okrožnica Leona XIII. do poljskih škofov.*)

(Dalje in konec.)

Da bode započeto delo dovršeno, objavimo danes svojim čitateljem še nadaljni zadržaj okrožnice Leona XIII. do poljskih škofov, katere prvi del je prinesel naš list dné 3. maja t. l.

4. Pistoč Leon XIII. o dobro uzgojeni duhovščini pravi, da taka duhovščina bode prinesla pri veriških obilo sadu s svojim lepim *uzgledom in delujočo ljubeznijo*. Taka krščanska ljubezen — piše nadalje sv. Oče — mora vezati in prešinjati vse ljudi, vse zavode, vsa društva, da uspešno delujejo za časno in večno blaginjo ljudstva.

Oni pa, ki z dobrim svetom, vplivom, denarjem in delom podpirajo krščanska društva, od katerih je odvisna ne-le časna, ampak tudi večna sreča mnogih, si pridobijo s tem veliko zaslug za sv. vero in za svoje sodeželane.

5. Po teh bolj splošnih mislih preide sv. Oče na druge točke važne in koristne bolj za posamične kraje. Govoreč najprvo Poljakom, bivajočim pod rusko vlado, pohvali jih radi srčnega spoznavanja katoliške vere spodbujajoč jih, da pogumno vstrajajo pri tej veri, ki je temelj vse sreče. Zato ne smejo odstopiti od te svoje stanovitnosti uzlic vsem nasprotnim naporom, ki bi jih hoteli odvrniti od prave vere, marveč z vso gotovostjo in potrpežljivostjo se zanašati na pomoč božjo.

Poleg tega pa naj zvesto zaupajo tudi Njemu, Leonu XIII., ki dobro pozna položaj katoliških Poljakov ter si z vsemi močmi prizadeva, da se katoličanstvo pri Poljakih povzdigne. V to svrhu začela so se pogajanja z rusko vlado, katerih uspeh je bil, da smejo škofje svobodno voditi semenišča po katoliških določilih, da se je izročila duhovna akademija v Petrogradu jurisdikciji mohilevskega škofa ter da so se odpravili ali vsaj ublažili nekateri izjemni, kat. duhovščini neprijazni zakoni. Obrnil se je Leon XIII. v teh zadevah naravnost na ruskega cesarja, da se tudi izpolni, kar se je dogovorilo, ter obeta, da tudi v bodoče ne bo nehal prositi za nje pri cesarju in pri Bogu.

Dalje toplo priporoča poljskim škofom, da mu pomagajo braniti svete pravice kat. vere, da dobi in ohrani potrebno svobodo in varnost. Opominja pa tudi, naj duhovščina in drugi verniki spoštujejo postavna oblastva, da se ohrani javni mir in red, da ne bode nikakega povoda, da bi se kakorkoli dolžili katoličani.

Naposled priporoča škofom, naj vestno čujejo, da se katoličanom v verskih rečeh ne godi kaka škoda gledé na upravo župnij, na oznanovanje božje besede,

na veronauk v šolah, kateri naj razlagajo duhovniki, od škofov v to postavljeni. Pazijo naj tudi, da se služba božja vrši v primernih poslopih in s primerno slovenostjo, ker se s tem pospešuje vera sama. Ako bi pa v tem oziru pretila kaka nevarnost, naj jo pametno, pa odločno odvrtajo sklicevaje se na dogovore z apostolskim sedežem.

Od poljskih katoličanov v Rusiji obrne se očetovsko srce papežev na katoliške Poljake v Austriji spominjajoč jih, koliko hvaležnost so dolžni našemu presvitlu cesarju, ki tako visoko ceni kat. vero, ter jih spodbuja, da vedno bolj kažejo svojo zvesto udanost do cesarja in vse store, kar je treba, da se neomadežana ohrani čast kat. vere.

Posebno priporoča dalje, naj skrbé za vseučilišče v Krakovu, da ohrani svojo veljavo in tekmuje z drugimi katoliškimi ustanovami te vrste. Vsi znanstveni predmeti naj bi zajemali luč in moč od sv. vere.

Dalje obrača papež pozornost avstrijskih Poljakov na cerkvene redove, ki so po kreposti in mnogostranski učenosti svojih udov cerkvi in državi v veliko podporo. Zlasti omenja v Galiciji obstoječi, stari *bazilijanski* red, za katerega obnovenje se je že potrebno ukrenilo po posebnih določbah. — Omenjajoč Rusinov priporoča Poljakom, naj živé z njimi, če tudi so družega rodu in obreda, v tesnem prijateljstvu kot s praviimi brati, katere veže ista vera in druží ista država, zato da se daje prava čast Bogu ter se množi sad pravičnosti in se ohrani lepi mir.

Proti koncu spominja se sv. Oče še katoliških Poljakov živéčih v nemškem cesarstvu v škofiji gnezensko-pozenski. Omenivši sv. Adalberta, kako se je odlikoval po pobožnosti, učenosti in ljubezni, izraža papež svoje veselje videč, kako še sedaj Poljaki na Nemškem jednodušno podpirajo uspešno delovanje sv. škofa, svojega rojaka, ter se nadeja, da se bo stanje kat. cerkve od dne do dne zboljšalo.

V sklepu okrožnice nalaga Leon XIII. poljskim škofom, naj skrbé zato, da se ljudstvu oznani Njegovo pismo, katerega nauke in opomine naj bi sprejelo s spoštljivostjo in poslušnostjo ter se po njih tudi ravnalo, da se tako pomanjšajo nevarnosti, ki preté sv. veri po časovnih okoliščinah. — Zvršujoč svoje pismo priporoča, naj z Njim vred prosijo pomoči Marijo Devico, sv. Jožefa in nebeške priprošnjike Poljske dežele.

Iz teh zares očetovskih priporočil in opominov Leona XIII. je razvidno, koliko skrb ima zlasti za katoliške Poljake na Ruskem da bi ne trpeli nikake krivice v verskem pogledu. Dal Bog, da bi se srčne

*) Primeri „Prim. L.“ št. 9.

želje tega skrbnega Očeta kat. cerkve popolnoma uresničile, in nadejamo se, da se tudi bodo, ako nas ne varajo najnovejši dogodki; menimo namreč to, da je pri sv. Stolicy postavljen ruski poslanik Izvoljski ter da bode, kakor se poroča, Mohilevski škof v verskih rečeh zastopal kat. cerkev v Petrogradu.

Sv. Oče Leo XIII.

Rimski papež in — Slovani.

Ako vprašamo, koliko je dosegel rimski papež med Slovani z vstrajno in ljubeznjivo skrbnostjo, moramo reči, da so Slovani nasproti rimski stolici izkazali še vse premalo hvaležnosti. Očividno, da se je liberalizem zaril že mogočno v Slovanske narode, drugače bi bila morala zlasti okrožnica „Grande munus“ na vse druge načine odmevati po slovanskem svetu. Papeževi misli o slovanski bodočnosti ustavlja se posebno ruska razkolna politika. Leta 1884. je naučni minister Tolstoj začel znova preganjati in pritiskati katoliške škofo! Sploh se krivice, ki se gode katoliškim Poljem in Rusinom, nadaljujejo do današnjega dneva. Katoličani iz ruskega Podolja šli so l. 1884. v deputaciji pritožiti se rimskemu papežu. Tožbe so bile strahovite: *Rusi jim oltarje in cerkve podirajo, orglje lomijo, na je streljajo, ž njimi Sibirijo polnijo* itd. Toda Rusija je smatrala te pritožbe kot veleizdajo in jih je še bolj preganjala!

Leta 1886. poskusili so Rusi proslavljati sv. Cirila in Metodija po načinu sv. katoliške cerkve — pa se jim ni posrečilo. Nasproti sijajnosti, s katero sta se proslavljala sv. Ciril in Metodij v katoliški cerkvi, bilo je njih proslavljanje nevspešno.

Omeniti hočemo tudi, da so rimski papeži veliko skrbeli za grško liturgijo. Že Gregor XIII. je ustanovil l. 1577. poleg kongregacije „de propaganda fide“, ki je namenjena za cel svet, še poseben kolegij sv. Atanazija, ki naj bi skrbel za narode z grškim obredom. Leo XIII. obrača posebno pozornost na ta kolegij.

LISTEK.

Zvonov glas ni prazen glas.

Solnce skrilo se je vže davno za strmi Hum. Na nebu jele so se vže vžigati zlate zvezdice. Netopir zapustil je svoje skrivišče in švigal naglo okrog mej hišami gorske vasi, Selišče.

Pri Plotarju, precej imovitem kmetu v Selišču zbrana je vsa družina okrog ognjišča. Skrbna Plotarica, precej postarna ženica, suče se pridno okoli loncev in posod, v katerih pripravlja hišnim večerjo. Stari Plotar pa vleče mirno dim iz svojega „polža“, ter gleda zamišljeno v ogenj. Odrašla sinova, Matijček in Jože se zadovoljno razgovarjata o raznih bolj ali manj važnih dogodkih minolega dne. Na nizkem stolčku sedi mala, štiriletna deklica. Z nedolžnim smehljanjem ogleduje rudečelično pnnico iz cunj, počivajočo ji v naročju. —

Čuj! — Zvon v vaški cerkvi zapoje. Milo doni po dolini njegov glas. Zdi se, kakor bi klical vsakemu verniku v opomin: „Moli! — Moli! — Moli!“ Plotar vzame „polža“ iz ust in sname kučmo raz glavo; sinova pre-

Preosnovil ga je in povečal. Vstanovil je v njem novo stolico za zgodovino grške liturgije in cerkveno petje. Kolegij vspeva izvrstno.

Videti pa je, da je vse prizadevanje rimskih papežev združiti Slované v sv. katoliški veri zastoj! Da se je pred nekaj dnevi *zopet obnovil normalni odnos med Rimom in Petrogradom, ki se je bil pretrgal l. 1877., ko je Pij IX. bil prisiljen odstraniti ruskega poslanca Urusova od svojega dvora, in da je imenovan Izvoljski ministerskim rezidentom pri sv. Stolu*, je sicer vesela novica, ali kdor pozna zvižaje razkolne politike, ve, da je prav malo upanja na boljšo bodočnost.

Končujemo pričujočo razpravo „o Slovanih“ s tem, da toplo priporočamo Slovincem sledečo:

MOLITEV

k Devici prečistega Spočetja za povrnitev grško-ruske cerkve h katoliški:

Z največim zaupanjem v Tebe, vedno deviška Božja Porodica, častimo, kakor tudi naši od nas ločeni bratje, v Tvojem Spočetju početek Izveličanja, temelj milosti in podpore upanja. Vslíši molitev za naše brate, ki Te zovejo, kakor mi, vso sveto, deliteljico Božjih darov, pridobiteljico Božjih dobrot. Izprosi, da spoznavši Božjo zakonitost sv. Petra, katerega imenujejo temelj cerkve, najvišjo podlago apostolov, ključarja nebeškega kraljestva, neomajani temelj verskih resnic — ne taje več zakonitosti rimskega papeža, katerega tudi sami v osebi Velikega Leona nazivajo lastnega pastirja, dediča prestola in vrhovnosti Petrove in glavarja sv. Cerkve. Amen. (Glej „Rimskega Katolika“ I. teč. str. 444.)

NARODNO GOSPODARSTVO.

Zakaj smo ubogi?

(Dalje.)

IV. Pomanjkanje žive vere nas dela dušne in telesne reveže.

Kaj je vera? Tvoj prijatelj bil je v Ameriki. Opisuje Ti, kar je skusil tam, kjer Ti še nisi bil. Ti imaš za resnico, kar si od njega izvedel, ker je zvest, res-

trgata svoj razgovor; mati pa opominja malo hčerko, naj se pokriža, lepo sklence ročici in moli počasi za njo angeljevo češčenje.

Teden preteče, nedelja pride. Ubrano petje zvonov vabi ljudstvo v cerkev k službi božji z besedami: „V božji hram! — V božji hram!“ Kmalu prično se stekati farani. Otroci in odrastli, mlado in staro obojega spola, vse hiti v božji hram. Tu trop dečkov in deklic, tam roj deklet. Tu prisopiha brezzoba starka in si popravlja belo, tanko ruto, katero je podedovala še po rajni materi. Tam izza cerkvenega ogla prilazi počasnih korakov ded ob palici, s kratko pipo v ustih. Pred cerkvenimi vrati potisne pipo v žep kratkega mežlanastega (od domačega sukna) jopiča, podrsa parkrat nerodno z nogo po kamnaten tlaku, prime s tresočo roko za kljuko in izgine za vrati. Glej, tam prihaja tudi mati Plotarica. Malo hčerko vodi za roko. Hitro, kakor mlada srnica, preklada deklica drobni nožici za materjo, ki ji vedno prigovarja, da bi stopila hitreje, da ne zamudita. A vkljub maternim opominom obrača dekletce na vse strani drobno glavico, ter hoče vse videti in vedeti. Slednjič stopita tudi oni v cerkev.

Mej tem so utihnili zvonovi. Zapele so orglje in pričela je služba božja.

ničen, dobro podučen. To tudi drugim kot resnico razkladaš. Vprašajo Te: „Si li sam to videl, slišal?“ Odgovoriš: „Ne! Moj prijatelj I. I. bil je tam in mi je povedal, Njemu verujem“. Te bo li kedo grajal zavoljo te Tvoje človeške vere?

Brez človeške vere ni mogoč noben napredek. Kaj, ko bi smel le to za resnico imeti, kar si sam doživel, in bi se ne smel zanesti na besedo izkušenih, starih učenih ljudi? Koliko imenitnih, dragih izkušenj bi umrlo z vsakim človekom, ki je že kaj napredoval v kaki koristni znanosti. Napredujemo, silimo k sreči na duši in na telesu. Drugače napreduje duša, drugače telo. Kajnovi otroci so telesno napredovali, v umetnosti, telesni izurjenosti, moči; Setovi so dušno napredovali in se bližali v duhovnem izobraženju svojemu Stvarniku. Telo sili k svojemu vzoru, duša k svojemu. Kar mika oči, ušesa in druge počutke, je telesu vzor; kar mika dušne počutke, je duši vzor.

Ima tudi duša svoje veselje, svoj svet, svoj napredek. Hrepeni po vresničenju visokih, tajnih želja, ki telesa ne vzuemirjajo. Hrepeni po nadzemeljskim, večnim življenju. O tem presrečnem življenju imamo le temne slutnje; videli ga še nismo.

Ali biva nam prijatelj, zvest, resničen, neskončno moder, ki je vstvaril dušo, njeno veselje, hrepenenje, njen svet. On nam kaže pot, po kateri moremo napredovati, da pridemo enkrat do tega čistega, presrečnega večnega veselja. Njemu verujemo in to je *božja* vera.

Ali je Bog? Poglej najmanjšo travico, ozri se na lastno telo, preišči zgodbe človeškega rodu; vzdigni oči proti nebu, vse ti kliče: Je eden, ki je vse to vstvaril, vse to vlada, ohranjuje! Res, le norec govori v svojem srcu, da ni Boga.

Nevernik trdi to, kar mu njegova otemnela pamet govori; vernik drži se besed Vsevednega, ki se mu je očetovsko, prijateljsko razodel. Katera vera je več vredna?

Bog je govoril prvim našim starišem, očakom, prerokom. Čudeži, spolnjena prerokovanja to zgodovinsko dokazujejo.

Govoril je nam Bog-Sin, včlovečeni. Prišel je na svet, da nas uči napredovati iz teme do luči, iz hudobije

do čednosti, iz doline solz do novega raja, da nas dvigne iz smrti v življenje.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Dunaj. Državni zbor počiva do jeseni. Dasi smo na tem mestu med zasedanjem objavljali zanimivejšje točke, ki so se obravnavale v zboru, vendar ne bo odveč, ako v skupnem obziru predložimo glavne stvari, ki jih je državni zbor dognal v zadnjem zasedanju. V prvi vrsti je državni proračun za tekoče leto. Pri obravnavi tega so naši poslanci v govorih in predloženih resolucijah vladi kazali potrebe in želje našega naroda, povdarjajoč, da nam grejo enake pravice, ki nosimo enaka bremena! — Vsprejele so se valutne predloge, ki bodo v korist le velikim bogatinom, to je milijonarjem (Slovenca ni nobenega med njimi, ker menda še noben Slovenec ni djansko poskusil šteti goldinarjev do milijona). — Vsprejel se je zakon o prodaji premičnin na obroke, ki bi imel varovati prosto ljudstvo pred raznimi sleparstvi navihanih agentov. Liberalci niso bili za to postavbo in zdaj vse kriplje nastavljajo, da si v gosposki zbornici zlomijo najostrejšo ost, da le za vbogo ljudstvo ne ostane nobene koristi. — Tiskovni zakon je nekoliko premenjen, in sicer na boljše, kar se tiče kavcije in konfiskacije, a časnikarski kolek, ta môra manjih časopisov, je ostal. — Potrdile so se nekatere trgovinske pogodbe, in med temi najvažniša je pogodba z Rusijo. — Volilna presnova ni prišla na vrsto, ker ima v tej zadevi vsaka stranka in strankica svoje mnenje in se vsaka stranka boji vseh drugih, in tudi vlada še ni na čistem, s katerim predlogom bi mogla zadovoljiti vsaj večino zbora. — Proračunski odsek je določil naj se zboljšajo uradniške plače in naj se vpelja štiritletnice (quadrieni) mesto zdaj veljavnih petletnic. — Permanentni davčni odsek je razpravljajal o preosnovi obrtnega davka in določil, da so od obrtnega davka oproščeni: a) Najemniki

mati hčerko utolažiti, a ne da se. Le bolj ihti in pravi jecljaje:

„Jaz ne grem v šolo, ne grem!“

„Saj pojdem tudi jaz s teboj, le jokati ne smeš. Če boš jokala, pojdeš pa sama. Le pridna bodi, pa ne jokaj, da ne zvedo drugi. Obriši si lepo oči, da ne boš videti objokana, potem ti pa dam nekaj“ govorila je mati hčerki in potolažila jo je.

Kar se oglasi drobní glas šolskega zvona in kliče otrokom: „V šolo! — V šolo! — V šolo!“ Takoj začuje se zunaj na vasi vrisk in tekanje otrok gredočih v šolo. Vsi so praznično opravljeni, dasi po večini bosi in gologlavi. Z novinci gresta oče ali mati. Tako vodi tudi Zaliko mati za roko. Prideta v šolo. Tam jih je vže vse polno, ki čakajo, da bi se vpisali. Naposled pride vrsta tudi na Zaliko.

„Kako ti je ime in priimek?“ povpraša z uljudnim nasmehom bradati učitelj deklico, ter jo hoče pobožati po licu.

„Ojoj, mati, mati, joj!“ zavpije deklica, ter se skrije za materino krilo.

„No, no, ne boj se, mala, nikar ne boj se“ pomiruje učitelj plaho deklico, ter si smeje gladi črno brado.

Par let potem je deklica — imenujmo jo Zaliko — toliko dorasla, da se jej jame um hitreje razvijati. Približa se strašni čas, ko mora hoditi v šolo. Oh, kako milo ji je pri srcu, ko pomisli, da bo morala v šolo! — V šolo, kjer bo konec vseh igravic, vsega veselja, vseh prijetnostij — vse sreče! Ali kako ji še-le trepeče od groze srce, ko že misli na gospoda učitelja, ki je nosil veliko črno brado! Ta ji je predpoda vseh strahov.

Naposled pride strašni dan, ko se je treba vpisati. Vže ob šesti zjutraj predrami mati deklico! Opominja jo, naj bi hitro vstala, da se opravi, ker sosedove so vže vse pripravljene in čakajo zunaj na vasi. Z veliko težavo, kakor še nikdar popred, zleze deklica raz posteljo. S strahom obleče novo, pisano krilice, katero bo danes prvokrat nosila. Opravi se, umije in sede zajutrekovat. A danes ji jed ne diši. Počasi, počasi zajema — jedva zajme, pa počiva. Slednjič povezne žlico na mizo.

„Zakaj pa ne ješ danes, Zalika? Moraš jesti, da ne boš lačna v šoli“ pravi skrbno in ljubeznjivo mati.

„Ne morem jesti“ odvrne tiho hčerka, dene roki na oči in prične glasno jokati.

„Jej, kako je to grdo! Kaj poreko tvoje družice? Glej, glej, kako se ti vže smeje sosedova Rezika“ skuša

malih kmetij, katere obdelujejo s svojimi otroci; b) Perice, šivilje, ki delajo brez pomočnic; c) začasni dohodki malih kmetovalcev, n. pr. vožnja kamnja, peska za stavbišča; d) domača obrtnija; e) privatno poučevanje. Pomenljiv je § 5, ki določuje, da morejo biti ubožni obrtniki za eno leto popolnoma oproščeni od obrtnega davka, če ubožnost dokažejo s spričevalom. — „Extrapost“ javlja, da je naučni minister odredil, da se na gimnaziji v Celju osnujejo slovenske paralele. — „Wiener Ztg.“ objavila je zakon, po katerem se tretjina okrajnih sodnikov premakne v VII. pl. razred, in da dotični sodniki dobé naslov „svétnik deželnega sodišča“. — Dunajski anarhisti so zborovali, da se posvetujejo, kako naj postopajo proti vladi. Ker so govorniki le napadali vlado, je vladni zastopnik razpustil shod. Zborovalci so kričali: „Živela anarhija!“ Zapri jih niso več, kot štiri najbolj glasne. — Leonova družba na Dunaju priredi od 7. do 10. avgusta socijalni pouk o raznih socijalnih vprašanjih. — „Fremdenblatt“ pravi, da bo Avstrija odpovedala Franciji trgovinsko pogodbo od l. 1864. in literarno pogodbo, ako Francoska vsprejme „Turellow“ predlog. (glej spodaj: V Francoski zbornici.)

Istrija. Pri volitvah v upravni svet v Pazinu zmagala je italijanska stranka v I. in III. razredu, v II. pa hrvatska. Ker te volitve nimajo nikake politične važnosti, kakor to želijo Italijani in njih časopisi, ni straha, da bi vtegnil rezultat istih slabo vplivati na isterske deželnozborske volitve, ki bodo prihodnje leto.

Kranjska. Kmetijska družba je objavila poročilo za l. 1893., iz katerega razvidimo, da ima družba 2786 pravih udov in 63 podružnic. Tržaški okoličani, ta zgled naj vas drami, da v novo ustanovljeno kmetijsko družbo vstopite mnogoštevilno, kar bo vam v korist in na čast! — Osnovali so tudi dva nova katoliška politiška društva, eno za Notranjsko, drugo za Gorenjsko.

Štajerska. Umrl je eden najdičnejših sinov štajerskih v Iki v Liburniji, preč. g. prelat Franc Kosar.

Češka. Vstanovilo se je društvo, ki ima varovati nemški značaj krajev v zaključenem ozemlju, Ti Nemci zmiraj javkajo, da so zatirani, in vendar se slo-

vanski narodi v Avstriji ne želé družega, nego da bi v narodnem in političnem oziru imeli le toliko, kolikor imajo oni. — Mestni svet praški zaukazal je hišnim posestnikom, da morajo na svoje hiše narediti napise v češkem jeziku. — Namestništvo in mestni svet se gledata zmiraj bolj pisano; zdaj je namestništvo ukazalo, da mu mora mestni svet prijavljati čas in dnevni red vsake seje.

Tirolsko. Naš cesar obiše začetkom meseca julija južni Tirol. Tridentinci se jako veselé tega obiska, ker se nadejajo, da isti pospeši njih teznje po samoupravi.

Na Ogerskem imajo novo ministerstvo, to je, le nekoliko prenovljeno; glavna voditelja sta stara, namreč Weckerle in Szylagyi. Postava o civilnem zakonu pride ta teden zopet na dnevni red v gosposki zbornici.

Vnanje države.

Na Laškem imajo novo, to je, ponovljeno ministerstvo. Bo-li Crispi z novimi ministri bolj srečen proti zbornici je težko uganiti. Ker imajo v državnih blagajnicah le dolžna pisma brez cvenka, hoče zbornica varčevati posebno pri vojaštvu. Crispi pa ravno tam neče, in zahteva novih davkov, in hoče naj mu zbornica odkaže prostor, kjer bi mogel kaj nagrabiti; ta pa tudi sama ne vé tega; in to je res težava za ubogo zedinjeno Italjo, v katero naši irredentariji škilijo kakor v blaženo deželo, kjer se bojla cedi mleko in vino za davkarja. — Dne 16. t. m. je v Rimu anarhist P. Lega strelil na Crispi-ja, vozeče a se v zbornico, pa ga ni rani. — V Siciliji zopet vre, ker ljudje nimajo kaj jesti.

V Francoski zbornici nameravajo izzvati carinsko vojsko z Avstrijo, in to zaradi vinske klavzule v avstrijski pogodbi z Italijo. Posl. Turell se je o tem izjavil, da je treba pregnati vse avstrijske pridelke iz Francoske, posebno ovce, les, konje in moko, dokler bodo italijanska vina uživala carinske olajšave v Avstriji, in je stavil v tem zmislu predlog, naj se na te predmete naloži tako velika carina, da jih iz Avstrije potovo ne bo mogoče uvažati.

„Malo preboječa je, veste, gospod učitelj, pa pridna bo, pridna“ opravičuje mati hčerko.

„Ej, seveda bode, kaj pa da! Sedaj mi pa pove, ne-li, kako ji je ime; saj priimek mi je vže znan. Ako mi pove, darujem ji prav lepe bukvice“ pravi prijazno učitelj.

„Čuješ, kaj ti obeta gospod, čuješ? Le povedi ime, le. Ne smeš več biti kakor otroci“ osrčuje mati hčerko, katera se počasi in še vedno malo plaho pokaže izza njenega krila. Na zopetno vprašanje učiteljevo izjclja naposled vendar ime: „Za-li-ka“. Učitelj zabeleži to v šolski zapisnik. Materi pa veli, naj skrbi, da pride hčerka drugega dne o pravem času k šolski maši.

* * *

Brzo drvila so se leta v naročje večnosti. Neprestano vrteče se kolo časa je mnogo preobrazilo ne-le drugod po širšem svetu, ampak tudi v neznatnem Selišču. Marsikdo dozorel je v tem času za grob: prišel je pod ostro koso bele žene — smrti. Mnog, kateremu je bil pred leti obraz še gladek in jasen, stoji sedaj z razoranim licem, nagubanim čelom pred nami. Čmerno toži in graja navade novega sveta, ter poje zastarelo, a vedno še novo pesen o — „zlatih starih časih“. Bil

je pred leti še čil, vesel mladenič, ki je povsod prvačil, kjer je kaj veljalo pitje in petje, a sedaj je resen mož, pridno skrbeč za se in za družino. Pred leti še nekaj deček, je sedaj krepak, močan mladenič.

Tudi Zalika, pred leti še šibko dekletce, stoji sedaj pred nami kot polno dekle v cvetu let. Mnog vaški mladenič obrača vže skrivaje pogled za njo, meneč: „Ta bi ne bila napačna nevesta!“

Oče Plotar pa je mej tem osivel, mati Plotarica se je postarala. Dopuščale jima niso oslabele moči, da bi še nadalje sama prenašala skrbi in težave gospodarstva. Zato sta je prepustila starejšemu sinu, Matijčku, mlajši, Jože, oženil se je pa srečno v sosednjo vas.

Starima ostala je sama Zalika nepreskrbljena. Oglasil se je sicer vže mnog snubač, a nobeden ni bil še starima po volji. Ta se jima je zdel preužoben, drugi je bil na slabem glasu, tretji je hotel preveč dote. Tako sta stara Plotarjeva dolgo ugibala in izbirala, dokler se ni prigugal stari norec pust, da bi zopet nastopil važno službo, — da samce in samice, vdovce in vdove veže v zakon. „Zadnji čas je sedaj“ menita stara, „Bog ve, ali učakava drugega pusta!“ Pričneta se toraj pobotavati z raznimi snubači in premišljavati, kateri bi

Nemčija. Drugi poljski katoliški shod je bil v Poznanju, na katerem se je vsprejelo več resolucij v obrambo katoliške vere in poljske narodnosti.

Rusija in sv. Stolica sta se sporazumeli, in nadejati se je, da bodo od zdaj za naprej katoliki na Ruskem kaj prostejši v verskih zadevah, kakor so bili do sedaj. Ruski veleposlanik pri sv. Stolicy Izwolski je prišel že v Rim.

V Afriki je umrl Marokanski sultan nagle smrti. Sumi se, da so ga zastrupili. Naslednik mu je 16-letni Mulej-Abdul-Aziz, proti kateremu pa se oglašajo drugi pretendenti, in bati se je vojske, pri kateri boste prizadeti tudi Španjska in Francoska.

DOPISI.

Sv. Lucija ob Soči, 11. junija. (Izv. dop.) Nesreče dogajajo se tudi pri nas. In še kakšne! Čujte, no! Na sv. Telesa dan je imel naš sosed Rušič na visokem „Kuku“ možnarje zažigati, ter z mogočnimi strelji poviševati slovesnost visokega praznika. Toda, kaj se mu prigodi? Ko je po prvih streljih zopet začel „basati“, vžgē se v toplem možnarju smodnik, puhne mu vun, z velikim zubljem pa mu zažgē še drug smodnik, ki ga je neprevidno v roci imel. Preden se vbogi mož prav zavē, vže nima več lepih brk pod nosom in las na glavi, obleka pa mu je gorela. Hitra pomoč je zaprečila vsako večjo nevarnost. „Štefajev gospod“, ki je tu na počitnicah, je sam brž hitel po zdravnika v Tolmin, županstvo pa je odpeljalo pozneje moža v goriško bolnišnico, kjer mu zdravje vrlo napreduje, da ga bomo imeli v kratkem zopet doma zdravega in celega, ozaljšanega z novimi in lepšimi brkami kakor so bile prejšnje stare.

Prelepó in premogočno se z visokega „Kuka“ strel razlega, da bi ga zaradi te nesreče v prihodnje opustili, le previdnosti in opreznosti bomo imeli dosti več. Svetoval nam je nekdo, naj bi rabili namesto možnarjev neko drugo novo iznajdbo, pri kateri je izključena vsaka nevarnost. Če je vže kdo kaj takega poskušal, naj nam blagovoli naznaniti v tem-le našem listu.

bil boljši mož njuni hčeri. Naposled dobila vendar enega, ki je bil njima in hčeri po volji. Ta je bil Brezarjev Lipe, sin kmeta srednje posesti. Vse bilo je skleneno in urejeno, le ženitovanjskih priprav ni še bilo. Trebalo je tudi te hitro poskrbeti, ker pust je tako urnih nog, kakor kratke pameti. —

Napoči dan poroke. Mlada nevestica je vže zgodaj na nogah. Komaj se je dan zazoril, razpletala si je vže v izbi pred zrcalom kostanjeve lase, ter jih splekala v gladke, težke kite. Sē znatnim veseljem in zadovoljnostjo opazovala je mati hčerko. Vse ji je dopadlo na nji, le to ji ni šlo v glavo, kako more biti hčerkino lice na tak dan otožno. Premišljevala in ugibala je na vse kraje, a do pravega vzroka ni mogla priti. Naposled prenehala je o tem misliti in dejala sama pri sebi: „Ej, saj mladost je sama ob sebi norost. Sedaj joče, sedaj poje: vse ob enem.“ Ako bi bila pa mati pomislila nazaj v one čase, ko se je bilo nji ločiti od samskega stanu, uganila bi bila takoj, zakaj je hčerkino lice otožno. Čutila bi bila še enkrat, kako je bitko, težko slovo od samskega stanu. —

Slovo od samskega stanu, res, bitko si, kakor je vsako slovo. Prostost mine, umakne se raznim dolžnostim. Neskrbnost plaho pobegne pred morečimi skrbmi. Jasno

Dobrih osem dni kasneje imeli smo vže drugo nesrečo. Naš vrli, marljivi, trezni, dobri in pošteni „Mihe“, ki nam dovažja iz mesta vsega, česar koli potrebujemo, vračal se je 1. t. m. iz mesta domov in je padel blizu Kanala z visokega voza pod voz. Kolo mu je nogo zajelo, in zdrobilo bi jo bilo, da ni njegov sin brž vstavil konj. Prišedši v Kanal poklicali so tamošnjega zdravnika, kateri je najprej vprašal: „Kdo bo plačal?“ potem še le, ko je bil hitrega plačila gotov, je ponesrečenca milostivo pogledal, za žilo potipal in — v smrt obsodil. Je tako ravnanje krščansko? je človeško? Vse drugače se je vedel tolminski zdravnik gosp. dr. Galaš. Ta mu je pretreseno in uvito nogo takó dobro vravnal, da bo mož v kratkem zopet na svojih starih nogah stal in hodil. Vsi, ki „Miheca“ poznamo, želimo, da bi popolnoma ozdravel in za 5 let veselo obhajal v svoji novi hiši 40-letnico svojega vozarjenja, ker na 25-letnico je bil čisto pozabil.

Naj še to povem, da naš „Mihe“ ni hodil nikdar v šolo, ne v staro ne v novo; pa zna vendar pisati. Črke in številke njegove niso niti latinske niti slovenske, ampak prav „Mihčeve“ so, podobne onim „črtam i rezam“, s katerimi so poganski sloveni čitali i gatali, le Mihe sam jih razume in pisati zna. Kaj ne, Mihe, da je takó, da strmijo učeni goriški štacunarji, ko jim Vi s čarodejno hitrostjo najbolj zapleteni račun s kredo na „banjk“ napišete, in oni potem svoj račun po vašem popravljati morajo? O marljivi, razumni, pošteni in zlati „Mihe“! Zahvalite za sladko zdravje najprej in najbolj Boga, pa tudi „Štefajevega gospoda“ rad imejte, ki vam hodi odganjat „kragulja“, da vam ne kluje nogē, od zore do mraka, od mraka do dnē.

Pa, kjer sta vže dve nesreči, pridruži se jima rada še tretja. Komaj je bila Mihčeva noga lepo vravnana, nežno povita in v mehko zibelko varno pospravljena, komaj smo se bili od devet strahov oddahnili, na ga tu, vže tretji strah! „Gacarju na Lazih gori stog“ — se je glasilo, „teci gasit, kdor imaš noge“! Tu pa ni mogel „Kneipp“ nič več pomagati; zgorel je stog od malega domačega otroka zažgan. Ubogi „Gacar“ bo le za toliko odškodovan, za kolikor je bil zavarovan. Nesreče drugih

obzorje mladosti prevlečejo temni oblaki bolečin, težav, potrlih upov. Le posamični bliski lajšajo trudnemu potniku težavno vožnjo po skalovitem morju — življenja.

To je pač slutilo in čutilo onega jutra tudi Zalikino srce. Zato je bil mračen njen obraz, zato je bilo otožno njeno lice. Zvedrilo se ni tudi, ko je prišel ženin se svati ponjo. In ko so zapeli zvonovi slovesno pesen, oznanjevaje čas poroke, zdelo se je Zaliki, da ji govore: „Težko je! — Udaj se! — Kar Bog če!“ In udala se je božji volji. Z Bogom mladost! —

Hitro minol je dan ženitovanja, gostovanja in rajanja, a žal, da je z njim minola tudi radost. Prišli so drugi in drugačni dnevi. Prinesli so skrbi, težave, bolečine.

Gospodinjskim skrbem pridružile so se Zaliki še materine. Vendar je vse rada prenašala s pomočjo božjo. Privadila se je s časom trpljenju, kakor se vsak; saj ono je naš vsakdanji kruh na zemlji. Sicer ji je lajšalo breme tudi blagostanje in sreča, s katero je nebo blagoslovilo njeno hišo in družino.

Dalje prih.)

naj nas uče previdnosti in opreznosti, pa tudi krščanskega usmiljenja in sočutja.

Da ne zabim povedati — tudi v naši župniji je tu pa tam toča rožljala in ubogemu krompirju po glavi dajala; ali v vseh teh nesrečah zaupamo mi v svojega Boga, ki nam pošilja nesreče iz najmodrejših razlogov, pa nam jih more o pravi uri v srečo spremeniti.

Inženerji, ki določujejo „pravec“ svetolucijski železnici, so prav prijazni gospodje, osobito pomagalcem svojim dobri, prizanesljivi in postrežljivi. Slabo vreme jih pri delu preveč zadržuje, skoraj vsaki dan se po dvakrat zmocijo. Stirje so, mej njimi dva vrla Čeha.

Iz Klanca. (Izv. dop.) S prvim dnem prihodnjega meseca Julija pride v Klanec orožniška (žandarmerijska) postaja — trije možje. Res prav potrebno je bilo, da se tukaj nastanijo javni varuhi reda in imetka; vže za orožnike same bilo je jako težavno hoditi dolgo pot iz Milj, pa tudi uzmoviči so jo navadno popred popihali s svojim plenom v varno zavetje, predno so orožniki doznali za tatvino. Pred je večkrat zmanjkalo kje kako pleče, sir, ovca, obleka, tudi denar! — kakor lansko leto v Botaču pri Dragi 600 gld.; sedaj pa odkar se je počelo govoriti, da pridejo ti varuhi k nam, ne sliši se več toliko o teh uzmovičih. Strah je res lepa reč — ne samo za otroke, tudi za odrasle potepuhe.

Že lansko leto meseca Maja dovolilo je slavno poštno vodstvo v Trstu, da imamo v Klanecu poštni nabiralnik za pisma — in sicer štirikrat na teden odnaša in prinaša poštni sel (pot) grede skozi Klanec iz Črnega-kala tudi za klanške vasi vsa pisma; sedaj pa je dovolilo slavno vodstvo, da bomo z prvim Julijem dobivali po Černikalskem poštnem selu vsaki dan redno pošto iz Kozine in tudi vsaki dan lahko oddajali po istem potu.

Iz Kozine. (zv. dop.) Železniška postaja Herpelje — Kozina dobi novega načelnika — dosedajni g. predstojnik postaje je trd Nemec, ki ne zna nič po naše govoriti — zato se čuje večkrat kako godrnjanje od strani občinstva, ki ima na železnici kaj opraviti. Mož je sicer dober — med Nemci bil bi na pravem mestu — vendar premalo skrbi, da bi vsaj, ako sam ne more ugoditi — podredjeni mu uradniki občinstvu postregli v domačem, tukaj slovenskem jeziku. Nadjamo se, da nam slavno vodstvo drž. železnice pošlje za načelnika moža, kateri bo spoznal, da je on tukaj za občinstvo, ne občinstvo radi njega, da to tudi drugim nižjim uradnikom pove in zapove — kajti čuje se, da nekateri ne znajo ali pa znati nečejo, zakaj so služabniki pri železni cesti.

Iz Topolovca v Istri, 4. junija. (Izv. dop.) — Vaš list je namenjen sicer Slovincem, a vendar bodele dali prostorček poročilu tudi iz hrvatsko slovenske Istre. Dogodek, ki Vam ga sporočam spada med vsakdanje pojave naše dobe.

Dné 31. maja t. l. bila je v Šterni inštalacija novoimenovanega g. župnika, ki si je s se svojo gorečnostjo za čast Božjo in duhovni blagor svojih ovčic, kot župe-upravitelj pridobil vsako verno krščansko srce. — Ta dan bil je za Šterance praznik prvega reda, kajti mnogo let je prošlo, da niso imeli stalno nameščenega duhovnega pastirja. Zbralo se je precejšnje število duhovnih sobratov sosedov in prijateljev. Da se svečanost tega dné še bolj poviša, dal je novoimenovani župnik v visokem zvoniku razobesiti črno-rumeno cesarsko zastavo in slovensko trobojnico. Videč pristaši taljanske stranke cesarsko zastavo na zvoniku, (trobojnice namreč niso poznali) počeli so glasno ugovarjati. Nekateri so bili še celo toliko drzni, da so prišli med službo Božjo v zakristijo k cerkveniku, ter zahtevali, da sname cesarsko

zastavo, sicer so pretili, da jo hočejo s se silo doli vreči. Zvonar jim kratko odvrne, da on brez naloga g. župnika tega ne sme storiti. To pa je toliko razdražilo iredentaše, da so žvižgali, ko so se duhovni v slovesnem sprevodu vračali v župni dvor. Na večer je g. župnik pozabil na zastave. Ko je šel zvonar zvonit Zdravo Marijo, manjkala je cesarska zastava, a mislil je, da jo je drugi zvonar snel. Drugo jutro manjkale ste obé zastavi. Popoldan našli so ji pastirji na nekem pašniku razrezani na drobne kosce. G. župnik je ves dogodek prijavil c. kr. orožnikom in sodniji v Bujah. Da to junaško delo ni izvršil nigo drugi, ko oni ki so po dnevu zasramovali cesarsko zastavo, o tem nigo ne dvomi. — Ti možje so ljubljenski italijanske stranke in vživajo veliko protekcijo visokega gospoda v Poreču. Enemu izmed njih je bilo celo dopuščeno šolo držati, seveda italijansko, med tem, ko je bilo nekemu duhovniku zapretno s kaznijo 50 gld., ako šole takoj ne zapre.

Novice iz raznih krajev.

Škofovo posvečenje.

Sto let bode skoraj, da se je vršila v tržaški stolnici sv. Justa slovesnost škofovega posvečenja. Zato pa radostnim srcem beležimo, da se bode ta redka in prelepa slovesnost zopet vršila v tukajšnji stolnej cerkvi prihodnjo nedeljo, dné 24. t. m. ob 9. uri dopoldne. Novoimenovani višji pastir Krške škofije, prečastiti monsignor **Andrej Sterk**, dika duhovščine tržaško-koperske vladikovine, bode ta dan po škofovem posvečenju uvrščen med naslednike apostolov Kristusovih. Posvetil ga bode premil. knez in nadškof goriški dr. Alojzij Zorn, a prisustvovali bodo premil. škof tržaški dr. Ivan N. Glavina, knez in škof ljubljanski dr. Jakob Missia in škof poreški dr. Ivan K. Flapp.

Dasi nam bode težko pogrešati med nami priljubljenega, obče spoštovanega, neumorno za blagor duš delujočega uzor-duhovnika **Andreja Šterka**, vendar moramo izraziti o tej priliki iskrena čutila radosti, da je hotel Bog pouzdiginiti tega moža kakor „grad postavljen na goro“, da se vidi od vseh strani, ali „gorečo svečo na svečniku, da sveti vsem po hiši“. Od srca čestitajoč na tem izrednem povikšanju hočemo tudi dobrotljivega Boga prositi, da svojemu maziljencu, kojemu je hotel naložiti proti večeru življenja to ne lahko breme, podeli tudi izdatno moč, da ne bode toliko čutil njegove teže. Naj mu rosi nebeški blagoslov, da bode do poznih let njegov trud rodil obilni sad na polju sv. Cerkve v časni in večni prid njegovej višjepastirski skrbi izročenih ovčic! Bog blagoslovi, Bog ohrani novega škofa **Andreja Šterka**!

Pri sv. Ivanu se bo vršil ob ugodnem vremenu, v nedeljo 24. t. m. običajni slovesni spreved v čast farnemu zaščitniku sv. Ivanu Krstniku. Ob tej priliki bo tudi cerkev dobila nov lestenec (luster) iz medí, kojega je napravil znani livnar Samassa v Ljubljani; vreden je 1900 gld.

Politično društvo „Edinost“ imelo je 10. t. m. svoj občni zbor, pri katerem so bili navzoči razun slovenskih mestnih svetnikov tudi državna poslanca Nabergej in Spinčič. Gosp. Živic in Pretner izrazila sta nekatere želje zastran istega društva in zastran glasila njegovega. Spinčič je sporočal o delovanju v državnem zboru na Dunaju. — Ker se niso mogle rešiti vse točke bode dné 1. julija t. l. zopet zbor.

Nad slovensko šolo pri sv. Jakobu v Trstu hočejo nekateri ohladiti svojo jezo s tem, da nagajajo slovenskim otrokom idočim iz šole. Nedavno so vrgli iz neke hiše apna na dva slov. dečka, ki pa sta stvar takoj prijavila policiji, da stori potrebne korake, da se taki izgredi preprečijo. — Pa naj še kdo reče, da Slovenci izzivajo!

Občni zbor „Slovenskega Alojzijevešča“ v Gorici je bil dné 14. t. m. Sešlo se je okolo 35 duhovnikov-članov. Predsednik visokočastiti g. Fr. Mercina je prisrčno pozdravil došle gospode in takoj opozoril na 2. točko dnevnega reda (nakup svoje hiše) rekoč, da so jo gotovo vsi dobro premislili, ker jo sami vedó ceniti. — Na to je poročal č. gosp. Jos. Bajc o denarnem stanju zavoda. Dohodkov (od 15. julija 1893.) je bilo v denarju 3105 gld., stroškov pa v denarju 984 gld. 29 nvč. Občine: Črniče, Solkan, Levpa, Št. Viška gora, Dreznica so poslale obilo jestvil; občina Rifenberg pa je v starešinstveni seji volila 36 gld. na leto. — Dr. A. Lisjak je celo leto obiskoval bolne otroke brezplačno. Usmiljene sestre so nas z delom in darovi podpirale; č. s. Anakleta je nadzorovala otroke kakor mati. To poročilo se je sprejelo na znanje. Občni zbor je naložil odboru zahvalo častiti prednici vsmiljenih sester; ravno tako zahvalo vrlému podporniku preč. g. L. Rutarju, ravnatelju na Sv. Gori, ki je zdaj bolan. Pregledovalca računov sta izbrana: preč. gg. kanonika Št. Kofol in Jan. Wolf. — Prefekt č. g. dr. Josip Pavlica je čital poročilo o duhovnem življenju gojencev in o šolskih vspehih, ki glasi v glavnih točkah:

1. Gledé duhovnega življenja se vsi gojenci lepo vedejo. Vpisani so v bratovščino skapulirja Marije Karmelske na Kostanjevici. Jutranjo in večerno molitev opravljajo skupaj, k maši hodijo vsaki dan v cerkev sv. Antona. Meseca maja so imeli vsaki večer kratko pobožnost pred altarjem M. B., kateri jim je napravila č. s. Anakleta. K izpovedi in obhajilu so hodili prav radi in sicer vsaki mesec, in na čast svetega Alojzija tudi šest nedelj zaporedoma. Ob nedeljah se je včasih otrokom kaj primerne priporočalo; tudi č. s. Anakleta jim je čitala evangelij in navadno še dostavila kak nauk. — Enkrat so imeli otroci tudi pobožen igrokraz, kateri jim je priredila č. sestra. Na sprehod in k maši so hodili vedno z domačim prefektom g. I. Ličnom, ki je nadarjen in pobožen mladenič. Žal, da nas letos zapusti, ker je ravno dovršil gimnazijo. —

2. O šolskih vspehih se mora reči, da so povoljni. Dva sta kazala premalo bistrosti in sta izstopila. Vrh tega je še ena dvojka gotova. Opomniti mi je namreč, da se talenti prav spoznajo še le v I. in II. gimn. razredu. Vsi dobro vemo, da se je na sploh uvedla v naše državno šolstvo jako sestavljena, na prvi pogled izvrstna metoda, ki pa ima mnogo muke in malo moke. Prišlo se je n. pr. na gimnaziji vže takó daleč onkraj dobrega, da se ne more več govoriti o celokupnih razredih. Ali je morda to razred, ako od 56 slovenskih učencev, ki so bili l. 1887. v I. gimn. razredu, sedi zdaj celih 6 v VIII. šoli, in od teh je eden hudo bolan, in 1 je odstopil od zrelostnega izpita, in eden ali drugi še

pade, tako da ostenejo morebiti trije zreli in zdravi?? In vendar je vseh 56 vstopilo z namenom, da bi gimnazijo dovršili. Za to pa še moram čč. bratom priporočati, naj se gleda pri izbiranju otrok za gimnazijo na nadarjenost otrok, pa tudi na zdravje otrok in njih roditeljev.

Če prav imamo pa do zdaj vesele skušnje, nas je vendar zelo skrb za bodočnost. Težko je ohraniti cerkveni duh, in duhovni poklic v mladini, katero vzgajajo posvetni učitelji v čisto posvetnih gimnazijah. Svet in altar si nista prijatelja. Za tega del bo treba, ako se zavod razširi in ako ostanejo tudi odrasli učenci v zavodu, skrbnega in razumnega nadzorovanja, kakoršno bi bilo samemu odboru težko mogoče. Kolikokrat smo v odboru o tem razpravljali, smo bili vsi ene misli, da moramo v prihodnje ločiti večje učence od manjih, in pa da moramo vdobiti duhovnika, mladini prijatelja, ki boše stanoval v zavodu ali vsaj prav blizu zavoda.

Ravno takó smo v odboru večkrat izrekli ono misel, ko je veleuč. g. dr. A. Mahnič nedavno zopet razvil v „Folium“, da bi bilo bolje, da vdobimo za celo vladikovino en velik zavod z gimnazijo. Gotovo je to res, ali žal, da ni v naših močeh to veliko delo; kar je pa v naši moči, radi storimo, t. j.: ko vstvarijo poklicani gospodje tak velik zavod, tedaj jim izročimo po zmislu § 17. tudi naše „Slov. Alojzijevešče“.

Toliko bolj pa smo prepričani, da kar zdaj delamo in spravljamo, je na čast Gospodu Našemu Jezusu Kristusu in v prid slovenskega ljudstva. To prepričanje je naša moč in naše zaupanje!

Druga točka je bila: nasvet odbora o nakupu svoje hiše. Odbor je nasvetoval: a) Alojzijevešče kupi svojo hišo; b) Odboru se je naročilo, da se tukaj dogovori za hišo Riva Piazzutta 7; c) P. n. člane se naprosi, da vsaki po moči in volji obljudi plačevati obresti glavnice, kojo si vdolžimó za prva tri leta. O tem nasvetu je menil preč. gosp. župnik Jan. Kolavčič, da ni dobro delati dolgove. Dr. Mahnič pa je rekel, da dandanes se mora delati dolgove. Kdo ne dela dolgov? Ako bi bil on gospodar v deškem semenišču bi koj začel zidati gimnazijo, če prav na dolg. Dokler bo dolg, bodo tudi dohodki. Istega mnenja je bil tudi preč. g. župnik Bl. Grča, povdarjajoč izglede iz Ljubljane.

Na to se je nasvet odborov sprejel enoglasno, in navzoči gg. so takoj podpisali izplačevanje obresti od več ko 7000 gld. Naložilo pa se je odboru, naj pošlje pole v podpis vsem članom.

Ob koncu je prosil preč. g. predsednik, naj se mu odvzame predsedništvo, ker mu visoka starost ne dopušča tolikega dela. Toda zborovalci so preč. gospoda preprosili, da naj tudi še nadalje ohrani zavodu svoj vpliv in dober svet. Bog živi njega in vse dobrotnike učeče se mladine!

— Za „Slov. Alojzijevešče“ darovali so sledeča gg.: č. g. Červ Fr. vikar 7 gld. 80 nvč.; čč. gg.: Furlani Jos. duh. v pok., Štrancar Jos. kapl., Zucchiatti Fr. posestnik, Bratina Alojz. vikar, vsak po 5 gld. Pri pastoralni konferenci v Cerknem: č. g. Pavletič Fr. vik. 8 gld.; č. g. Murovec Ivan, dekan 7 gld.; čč. gg.: Sitar Fr. župnik, Wester Jan. vik., Božič Peter kurat, Rzepet Fr. vikar, Kosec Jos. vik., Bevk Blaž kurat, Kokošar Jan. župnik, Slokar Janez vikar, Štubelj Vinko vikar in občina Vipolže vsak po 5 gld.; č. g. Šmid Fr. kaplan 3 gld.

Mestno starašinstvo v Gorici je 12. t. m. soglasno odbilo prošnjo Slovencev za otvoritev slovenske ljudske šole v Gorici na mestne stroške. Za Tržačani vzgledno in dosledno capljajo goriški slovenoljubi (!) v odrekani naravnih in zakonitih slovenskih pravic. Do kedaj bo tako? Nimamo-li več pravice v ustavni državi? Ne robujmo, ne prosimo več, marveč odslej tirjajmo svoje!

Umrl je č. g. o. Jakob, bivši gvardijan oo. kapucinov v Trstu, dné 19. t. m. v 56. l. starosti. Bolehal je že več let na jetrih. Bil je blag mož, vzgleden duhovnik in vsem priljubljen. N. v m. p.!

„**L'eco del Litorale**“ goriški katoliški časopis je doslej izhajal trikrat na teden. Od 1. julija dalje bo dnevnik! Prav! Veseli nas, da uvažujejo katoliški Lahi želje sv. Očeta Papeža, ki priporoča izdajanje in širjenje katoliških časopisov.

Zupanom v Gorici je zvoljen a do danes še nepotrjen Dr. Venuti, znani prijatelj (?) Slovencev.

V deželni zbor goriški je voljen na sedež pokojnega Del Torre, g. Vincenc Michieli, župan kampolonski.

Goriška porota se je sešla v sredo. Pravda Tonklija proti „Soči“ se bo obravnavala 26. t. m. Vse kaže, da bo vsaj deloma razjasnila goriške zamotanosti.

„**Lega nazionale**“. Lahi pravijo društvu: „šolsko društvo“, mi Slovenci pa: „poitalijančevalno društvo“. To nepatrijotično društvo skliče 1. julija občni zbor v laško? Gorico. Prijatelji društva v mestnej hiši so se takoj požurili v posvetovanje, kako bi brate-somišljenike vljudno sprejeli in pozdravili. Ob 11. uri bo vsprejem v mestnej hiši, koder bodo peli slavo: „alla avita coltura“ in se vnmali za raznarodovanje Slovencev. Kruta laška pest zatira sedaj Slovence, a ravno ta kruta pest jih je vzdramila, da bodo pravnim potom še vstrajnejše iskali svojih pravic.

Preskušnjo za veroučitelja srednjih šol polagala sta 13. t. m. pismeno, 14. pa ustmeno č. gg. Janez Kokošar, župnik v Šebreljah in Franc Cleri, veroučitelj pri Uršulinkah v Gorici.

Č. g. Makarovič, bivši kapelan pri sv. Roku v Gorici, je dobil jednoletni pokoj in popolnuje svoje zdravje v Kanalu. Mlademu nadebudnemu gospodu iskreno želimo zdravja.

Nagla smrt je zadela 10. t. m. č. g. Valentina Brezavščika, kapelana pri sv. Ignaciju v Gorici. Ob 6. uri zjutraj je še oznanjeval besedo božjo, potem se izpovedoval. V sakristiji lotila se ga je slabost. Moral je na dom. Na naslonjaču jel je naenkrat umirati za srčnim kapom. Hiral je vidno uže več časa. Pogreblji so ga 12. t. m. na sv. Gori. Ranjki bil je 49 let star, povsod priljubljen, koder je služboval. Videli smo za njim marsikako rosno oko. Smiluj se Bog duše pokojnikov!

Ogenj. Pri sv. Luciji na Mostu zgorel je pos. Kovarčiču se slamo kriti hlev. Škode je 500 gld. Bil je zavarovan — V Ročinju je vpepelil ogenj 400 gld. vredni hlev. — Tudi na Doblarju je zgorel jeden hlev.

Iz Bukovega pri Čerknem se nam piše, da je nevarno zbolel tamošnji župnik č. g. Fr. Sitar, ter da je bil že previden s sv. zakramenti za umirajoče. Ta novica je užalila vse farane, koji g. župnika jako ljubijo in cenijo; zato mu prosijo zdravja, da bi mogel opravljati sv. opravilo.

— Dalje toži dopisnik, da nimajo nobene prave občinske ceste, ampak same steze, dočim morajo tudi Bukovci plačevati doklade za ceste. Uzrok temu nedostatku pravi da je bojda slabo gospodarstvo. Nov načrt za cesto je napravljen, pa ni gotovo, da li se bode tudi izvršil. —

Slučaj ali božja kazen? V Kobaridu se je precej opil neki hlapec in jel preklinjati Boga, Marijo, svetnike itd. Ko se je vračal iz Kobarida, se mu prevrne voz, in on zgine v soških valovih. Dva dni kesneje so ga izvlekli iz vode. Ali ni to očita kazen božja za strašno bogokletstvo?

Umrl je v Krakovu tamošnji kardinal nadškof Dunajewski v 77. l. starosti. N. v m. p.!

Grozna nevihta je bila nedavno na Dunaju, ki je prouzročila blizu en milijon gld. škode. Debela toča je pobila rastline in šipe po oknih, vihar je polomil drevesa, tudi trije ljudje so ubiti.

Velika nesreča se je zgodila v rudnikih pri Karwinu v Sležiji; užgali so se plinovi, ki so prouzročili žalostno smrt 232 rudokopom; med njimi je bilo 124 oženjenih!

Urniki službe božje.

I. Cerkveni govori v slovenskem jeziku v Trstu.

1. Pri sv. Antonu nov. vsako nedeljo in praznik ob 6 zjutraj in ob 3 popoldne.
2. Pri sv. Antonu star. vsako nedeljo in praznik ob 6½ zjutraj in ob 3½ popoldne.
3. Pri sv. Jakobu vsako nedeljo in praznik ob 9 zjutraj in ob 3 popoldne.

II. Cerkveni govori v slovenskem jeziku v Gorici.

1. V stolni cerkvi vsako nedeljo in praznik ob 6 zjutraj.
2. Pri sv. Ignaciju na Travniku in pri sv. Vidu na Placuti vsako nedeljo ob 6 zjutraj.
3. Pod Turnom vsako drugo nedeljo ob 6 zjutraj.
4. V semeniški kapeli vsako nedeljo ob 3 popoldne.
5. Na Kostanjevici vsako tretjo nedeljo v meseci ob 2½ popoldne za ude 3. reda sv. Frančiška.

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni ako se naroča po pošti

Ubald pl.
Trnkóczy

lekar zraven rotovža
v Ljubljani

priporoča:

ZA ŽELODEC:

Marijelske kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld. 3 tuct. 4 gld. 80 kr.

Odvajalne ali čistilne kroglice čistijo želodec pri zabasanju, skaženem želodeci. — Škatulja 21 kr., jeden zavojček s 6 škatuljami velja 1 gld. 5 kr.

ZA PRSA:

Planinski zeliščni ali prsni sirop za odraščeno in otroke; raztvorja sliz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlju. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

ZA TRGANJE:

Protinski cvet (Gichtgeist) lajša in preganja bolečine v križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Vsa ta naštetja in vsa druga zdravilna sredstva se dobivajo v lekarni

Ubalda pl. Trnkóczy-ja
v Ljubljani zraven rotovža
in se vsak dan s prvo pošto razpošiljajo.